

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 46 0 P 113731 24 GŽ
Novi Travnik, 23.04.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija Trifković Denisa kao predsjednika vijeća, Kokić Edvina i Islamović Alme kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja mldb. O. J. zastupan po zakonskoj zastupnici majci O. rođena P. I., kći N., iz B., ulica K., oboje zasupani po punomoćniku Hadžiabdić Senadu, advokatu iz Bugojna, protiv tuženog O. M. sina M., iz B., ulica Š., zastupan po punomoćniku Čusto Arminu advokatu iz Bugojna, radi izmjene odluke o visini izdržavanja, vrijednost spora 500,00 KM, odlučujući o žalbama tužitelja i tuženog izjavljenih protiv presude Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 113731 23 P od 04.06.2024. godine, u sjednici vijeća održane dana 23.04.2025. godine donio je sljedeće

RJEŠENJE

Povodom žalbi tužitelja i tuženog, a po službenoj dužnosti, presuda Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 113731 23 P od 04.06.2024. godine se ukida i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 113731 23 P od 04.06.2024. godine obavezan je tuženi da na ime doprinosa za izdržavanje malodobnog sina O. J., plaća mjesečno iznos od po 200,00KM, uplatom na tekući račun zakonske zastupnice mldb. tužitelja, majke O. rođene P. I., kći N., broj računa ... koji se vodi kod Bosna Bank International (BBI), počev od dana podnošenja tužbe pa sve dok za to postoje zakonski razlozi od 01. pa do 05. u mjesecu, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja, te da svaka stranka podmiruje svoje troškove postupka.

Protiv ove presude, žalbu je blagovremeno izjavio tužitelj iz svih žalbenih razloga propisanih odredbom člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku. U bitnom navodi da su se promijenile prilike na strani tužitelja imajući u vidu raniju presudu, da su njegove potrebe porasle, da tuženi u vanbračnoj zajednici ima daleko veća primanja od tužiteljice, jer su i tuženi i njegova druga supruga zaposleni, da nije cijenjena činjenica da se majka brine o djetetu, te da tuženi kasni sa plaćanje alimentacije, da joj pomoć pružaju njeni roditelji zbog obaveza na poslu, da ima dva kreditna zaduženja kako bi mogla izdržavati sebe i dijete, da dodatno školuje sina u IT Academy za šta ima dodatne novčane obaveze. Predlaže da ovaj sud uvažavanjem žalbe preinači pobijanu presudu tako da odredi obavezu izdržavanja u iznosu od 300,00 KM.

Tuženi je podnio odgovor na žalbu kojim osporava žalbene navode tužitelja i predlaže da sud odbije njegovu žalbu, a usvoji žalbu tuženog.

Također, protiv presude žalbu je podnio i tuženi iz svih žalbenih razloga propisanih odredbom člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku. U bitnom navodi da

prvostepeni sud nije u dovoljnoj mjeri cijenio dokaze tuženog, da je dokazao visinu svoje plate, obaveze u vidu povrata kredita, plaćanja zakupnine i vrtića za drugo dijete, kao postojeće obaveze izdržavanja tužitelja. Te žalbene navode tuženi je višestruko ponovio u žalbi, odnosno kroz svaki od pomenutih zakonskih žalbenih razloga. Oспорava i početak obaveze, smatrajući da to može biti samo od donošenja presude, a ne od podnošenja tužbe. Predlaže da sud uvažavanjem žalbe ukine pobijanu presudu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak ili da isti preinači tako da visinu mjesečnog doprinosa na ime uzdržavanja smanji na 180,00 KM.

Tužitelj je podnio odgovor na žalbu tuženog kojim osporava žalbene navode i predlaže da sud odbije njegovu žalbu, a usvoji žalbu tužitelja.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci ovog rješenja iz sljedećih razloga:

Iz sadržaja predmetnog spisa proizlazi da je pravosnažnom presudom Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 097938 20 P od 17.09.2020. godine razveden brak između tuženog i majke tužitelja, da je tužitelj povjeren na odgoj, čuvanje i vaspitanje majci, da je tuženi obavezan da na ime izdržavanja tužitelja doprinosi mjesečno iznos od 150,00 KM pa ubuduće, kao i da su određeni neposredni kontakti između tuženog kao oca i tužitelja kao sina.

Dalje, iz spisa proizlazi da je tužitelj dana 07.07.2023. godine podnio prvostepenom sudu tužbu sa zahtjevom da se tuženi obaveže da na ime izdržavanja tužitelja mjesečno plaća iznos od 300,00 KM počev od podnošenja tužbe pa ubuduće, kao i da je prvostepeni sud djelimično udovoljio tom zahtjevu obavezavši tuženog da na ime doprinosa za izdržavanje plaća mjesečno iznos od 200,00 KM (ne navodeći kakva je odluka prvostepenog suda u pogledu ostatka tužbenog zahtjeva).

Predmetni postupak je postupak iz sporova između roditelja i djece koji je u smislu člana 272. Porodičnog zakona („Službene novine Federacije BiH“ broj 35/05, 41/05 i 31/14) poseban parnični postupak. To konkretno znači da se na ovaj postupak primjenjuju procesne odredbe Porodičnog zakona, a da se u svemu što nije regulisano tim zakonom primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku.

Nijedan od ova dva zakona u procesnom smislu ne dopuštaju situaciju da između stranaka postoje dvije kondemnatorne presude, dakle presude kojima se ustanovljavaju obaveze tuženog da plaća mjesečni doprinos na ime izdržavanja tužitelja, i to jednom presudom da plaća iznos od 150,00 KM, a drugom presudom da plaća iznos od 200,00 KM. Nadalje, pravila o presuđenoj stvari (zabrani donošenja dvije kondemnatorne presude) primjenjuju se i u ovakvoj vrsti sporova.

Porodični zakon (član 143., 154. stav 9., 245. ...) dopušta da se cijeli niz odnosa roditelja i djece, i pored pravosnažne presude suda, a usljed promjenjenih okolnosti na osnovu kojih je donesena ranija presuda, izmjeni. Međutim, tada se podnose tzv. konstitutivne ili preobražajne tužbe i tada sud donosi konstitutivnu ili preobražajnu presudu kojom mijenja postojeći odnos, odnosno sud mijenja svoju raniju

pravosnažnu presudu uređujući odnose između roditelja i djece na način na koji upućuju naknadno promjenjene okolnosti, pa u tom slučaju izreka presude glasi: "Mijenja se pravosnažna presuda Općinskog suda u ... broj: ... od godine u stavu .. izreke iste, koji se odnosi na odluku o doprinosu za izdržavanje mladb. djeteta, tako da ista glasi....".

Na takav način se izbjegava da postoje dvije kondemnatorne presude kojima se ustanovljava obaveza na izdržavanje (ili neka druga obaveza iz porodičnih odnosa), nego se preobražajnom presudom jasno ukazuje da se postojeći odnos mijenja i ubuduće uređuje na drugi način novom presudom.

Obzirom na navedeno, prvostepeni sud je propustio tražiti od tužitelja da uredi tužbu shodno odredbi člana 245. Porodičnog zakona i da umjesto kondemnatorne podnese konstitutivnu tužbu, te je u konačnici donio kondemnatornu presudu čijom je izrekom, i pored ranije pravosnažne kondemnatorne presude, ponovno utvrdio obavezu tuženog na izdržavanje tužitelja.

Postupajući na takav način prvostepeni sud je počinio povredu pravila postupka iz člana 209. stav 2. tačka 9. Zakona o parničnom postupku, na koju i ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku, radi čega je valjalo pobijanu presudu ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovni postupak.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će pozvati tužitelja da tužbu uredi na način da podnese konstitutivnu tužbu u smislu člana 245. Porodičnog zakona, a ne kondemnatornu tužbu, te će nakon savjesne i brižljive ocjene dokaza moći donijeti pravilnu presudu, vodeći pri tome računa i o odredbi člana 191. stav 3. Zakona o parničnom postupku, odnosno o tome da izreka presude sadrži odluku o usvajanju ili odbijanju pojedinih zahtjeva koji se tiču glavne stvari.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci rješenja.

Predsjednik vijeća
Trifković Denis